

Den 21. maj 2002 blev i SKS nr. 01-428/1999

Boet efter **Afdøde**
v/bobestyrer advokat Sigurd Trolle, Kolding

Sagsøger
Adresse 1
8700 Horsens
(advokat A. Tornbjerg Andersen, Horsens)

mod

Sagsøgte
Adresse 2
6580 Vamdrup
(advokat Ole Thiel, Viborg)

og

Adciterede

(advokat Ib Skovbo, Vejle)

afsagt

DOM

Sagen drejer sig om, hvorvidt et gensidigt testamente, oprettet af **Afdøde** og **Sagsøgte** den 11. april 1989 for notaren i Haderslev er uigenkaldeligt og i modsat fald, om testamentet gyldigt er tilbagekaldt af **Afdøde**

Sagen vedrører tillige spørgsmålet om gyldigheden af et **Afdøde** den 9. juni 1999 oprettet vidnetestamente.

Endelig vedrører sagen spørgsmålet om, hvorvidt adciterede er erstatningsansvarlig, såfremt det lægges til grund, enten at notartestamentet ikke er gyldigt tilbagekaldt, eller at vidnetestamentet ikke er gyldigt oprettet.

Skifteretten har i medfør af retsplejelovens § 253, stk. 1, foreløbig begrænset domsforhandlingen til spørgsmålet om, hvorvidt notartestamentet er uigenkaldeligt, og i modsat fald om notartestamentet gyldigt er tilbagekaldt.

Påstande:

Sagsøgeren har påstået sagsøgte tilpligtet at anerkende, at sagsøgeren er arving i boet i henhold til et vidnetestamente oprettet den 9. juni 1999.

Sagsøgte har påstået frifindelse.

Sagsøgeren og **Sagsøgte** har begge fri proces uden retshjælpsdækning.

Sagens nærmere omstændigheder:

Den 11. april 1989 oprettede nu **Afdøde** og dennes hustru, **Sagsøgte**, et gensidigt notartestamente. I testamentes indledning siges:

"I anledning af vores forestående separation bestemmer vi følgende, der skal være gældende også efter separation og skilsmisse".

I testamentets § 1 siges:

"Det er vort ønske, at længstlevende skal arve mest muligt efter forstafdøde i henhold til den til enhver tid gældende arvelovgivning".

Afdøde og **Sagsøgte** oprettede tillige en overenskomst, der er udateret, siges det blandt andet:

*"Parterne er enige om ikke at begære fællesboet skiftet, således at **Afdøde** beholder rådigheden over hele fællesboet, bortset fra **Sagsøgtes** personlige effekter.*

Sagsøgte forpligter sig til ikke at begære skifte, så længe **Afdøde** ikke har afhændet den ham tilhørende landbrugsejendom, dog kan skifte begæres af **Sagsøgte** efter 1./4. 1999.

Ved et samtidig hermed oprettet uigenkaldeligt testamente, har parterne gensidigt indsat hinanden som mest begunstigede".

Afdøde og **Sagsøgte** blev separeret i 1989.

Den 7. juni 1999 solgte **Afdøde** matr. nr. **Anonymiseret** Adresse 3 til **Person 1** for kontant 630.000 kr.

Den 9. juni 1999 oprettede **Afdøde** et vidnetestamente, hvori det blandt andet siges:

*"Underskrevne **Afdøde** CPR nr. 1, boende Adresse 4, der tidligere har oprettet testamente, tilbagekalder herved dette samt evt. andre optegnelser, idet nærværende fremover skal være gældende.*

*Jeg er separeret fra min tidligere hustru, **Sagsøgte** CPR nr. 2 og med hvem, der er oprettet testamente til fordel for. Dette ønsker jeg ændret, således at min samlever, **Sagsøgeren** CPR nr. 3*

Adresse 1 8700 Horsens skal arve mest muligt".

Ved brev af 11. juni 1999 til **Afdøde** begærede advokat Lars Thousig Jensen på vegne **Sagsøgte** fællesboet skiftet.

Vidnetestamentet af 9. juni 1999 blev ikke, som det var hensigten, underskrevet for notaren, idet **Afdøde** afgik ved døden den 21. juni 1999.

Fællesboet er ikke skiftet.

Sagsøgeren har forklaret, at hun mødte **Afdøde** i 1996. De blev kærestes, og deres forhold blev langsomt stærkere og stærkere. I den sidste tid op til dødsfaldet opholdt hun sig meget hos **Afdøde** uden at hun ved, om hun kan karakteriseres som samlever. Omkring 1. april 1999 fik **Afdøde** at vide, at han skulle dø inden for kort tid. Han begyndte derefter at snakke om, hvordan han kunne begunstige hende. Han rådførte sig med sin revisor, **Vidne 1** og sin søn, **Person 2**. I begyndelsen syntes **Person 2** at det var en god ide, og **P2** foreslog, at de blev gift for på den måde at løse eventuelle arveretlige problemer. **Afdødes** anden søn, **Person 3** bor i Viborg. Hans kone, **Person 4** havde fødselsdag i slutningen af maj, og **Person 2** var med til den familiefest, der blev holdt i den anledning. **Person 4** og **P3** syntes ikke, det var en god ide, at hun skulle arve, og efter at **Person 2** havde været til fødselsdagsfest, modtog **Afdøde** brevet af 6. juni 1999 fra **Person 2**. Efter at **Afdøde** havde modtaget dette brev, følte de sig begge meget truet. De fik en henvendelse fra **Person 5** ^{Person 2's} kone eller samlever, om en deling af boet mellem **Afdøde** og **Sagsøgte**. Hun fik derfor det indtryk, at **Person 2** og **P3** havde kendskab til, at **Afdøde** ønskede at begunstige hende. **P3** og **Person 4** kom på besøg den førstkommande søndag, efter at **Afdøde** havde modtaget brevet fra **Person 2**. Hun fik derfor det indtryk, at **P3** vidste, hvad der skete. Det var hendes opfattelse, at **Sagsøgte**'s ønske om bodeling var begrundet i, at **Sagsøgte** vidste, at **Afdøde** havde oprettet testamente til fordel for hende. **Afdøde** fortalte åbent om, at han havde begunstiget hende ved testamente. Han fortalte det til **Person 6** og til naboen, **Person 7**. Han anvendte udtrykket, at hans veninde skulle arve. Han fortalte det også til **Person 8** og **Person 9**. Efter at de havde modtaget **Person 2's** brev, blev de dog stille omkring det. Den dag **Afdøde** døde, kom **Person 2** forbi, efter at **Afdøde** var død. **Person 2** undskyldte det brev, han havde sendt og forklarede, at han var sur over, at hans far havde ønsket at testamenterer hende en halv million kroner. Hun svarede, at hun ikke troede, at **Afdøde** havde så mange penge. Det var revisor **Vidne 1**, der foreslog, at advokat **Adciterede** skulle lave testamentet. Hun var til stede i lokalet, da testamentet blev lavet. Det var planen, at vidnetestamentet skulle følges op af et notartestamente. De modtog dog aldrig udkastet til notartestamente fra advokat **Adciterede**. Testamentet blev læst op for vidnerne, **Vidne 1** og **Vidne 2**. **Vidne 2** fortalte hendes mand, **Person 10** om testamentet. **Vidne 2's** **Person 10** omgangskreds omfatter **Sagsøgte**. Det var advokat **Adciterede** der skulle sørge for, at det gamle testamente blev tilbagekaldt. Det gamle testa-

mente og brevet fra **Person 4** lå fremme under mødet med advokat **Adciterede** den 9. juni 1999. Hun husker ikke, om overenskomsten også var der. Hun så ikke i den mappe **Vidne 1** lagde frem. **Vidne 2** blev tilkaldt, da hun skulle underskrive testamentet. Lægen var også til stede noget af tiden. **Vidne 2** var der ikke længe. Efter mødet sagde **Adciterede** at han ville køre ind til notaren med det samme. Foreholdt sagens bilag A II forklarede hun, at hun ikke var indblandet i jordhandlen med **Person 1**. Handlen foregik for lukkede døre. Naboen, **Person 7** købte også noget jord.

Sagsøgte har forklaret, at hun er 77 år gammel. Hun blev gift med **Afdøde** den 15. februar 1947. De flyttede til **Adresse 3** i 1949 og har boet på **Adresse 4** siden februar 1973. I 1989 blev de enige om, at de ville flytte hver til sit. **Afdøde** ville ikke have noget med papirarbejdet at gøre, hvorfor hun henvendte sig til revisor **Vidne 1**. Hun, **Afdøde** og **Vidne 1** var derefter alle 3 til møde hos advokatfirmaet Buch & Boje i Haderslev. Hun husker ikke hvilken advokat de talte med. Det var advokaten, der foreslog den økonomiske ordning, der blev gennemført. Hun husker ikke det nærmere indhold af overenskomsten og testamentet, men dokumenterne blev lavet samme dag. Baggrunden for den ordning der blev gennemført i forbindelse med separationen var, at **Afdødes** gård ville blive ødelagt, hvis der skulle gennemføres en deling. Advokaten syntes på den anden side, at det var urimeligt, hvis hun ikke skulle have noget, idet hun havde været hjemmearbejdende gennem 42 år. Det var derfor de oprettede testamentet. Hun flyttede fra **Afdøde** den 15. april 1989. Hun flyttede over til genboen, der boede på den anden side af **Adresse 2**. Hun boede sammen med genboen indtil sidste år. Umiddelbart før den 11. juni 1999 ringede hendes drenge til hende og sagde, at **Afdøde** var ved at frasælge noget jord, hvilket ville forringe boet. De sagde til hende, at det ville være en god ide at gennemføre en bodeling. Hun syntes ikke umiddelbart, at det var en god ide med en bodeling, men efter en tid accepterede hun, at der forelå en risiko for en forringelse af boet. Hun gik derfor med til, at der skulle laves en boopgørelse, men ville ikke være med til, at der skulle ske egentlig deling, da **Afdøde** var døende. Det var derfor en fejl, at der stod bodeling i brevet fra advokaten. Der skulle have stået boopgørelse. Det var først senere, hun fik at vide, at der kom til at stå bodeling i brevet. Hun havde givet **Person 2** og **P3** i opgave til fælles bedste at tage kontakt til advokat Thousig Jensen, som **Person 2** kendte i forvejen. Det var kun drengene, der talte med advokat Thousig Jensen. Hun hørte intet i tiden fra den 11. til den 21. juni 1999. Der kom ingen reaktion på brevet fra advokat Thousig Jensen. Først efter dødsfaldet blev hun bekendt med, at **Afdøde** havde oprettet et vidnetestamente. Det blev oplyst under mødet i skifteretten. Hun havde aldrig hørt om det før og blev temmelig chokeret. Hun så ikke brevet fra **Person 2** til **Afdøde** før længe efter. **Person 2** og **P3** kendte ikke testamentet mellem hende og **Afdøde** før den 9. eller 10. juni 1999, da de fik en kopi af testamentet. Hun har ikke hørt om vidnetestamentet gennem **Person 10**.

Adciterede har forklaret, at han ikke havde udført advokatarbejde for

Afdøde forud for den 9. juni 1999. Det var Vidne 1 der den 7. juni 1999 kontaktede ham vedrørende en jordhandel. De aftalte ved samme lejlighed mødet den 9. juni 1999 hos Afdøde Afdøde revisor Vidne 1 og Sagsøgeren var til stede den 9. juni 1999. Afdøde lå på en sofa. Afdøde fortalte ikke om sin sygdom, og det var ikke hans opfattelse, at det var på det sidste. Afdøde begrundede ikke nærmere, hvorfor Sagsøgeren skulle arve. Revisor Vidne 1 gav ham det originale testamente fra 1989. Han husker ikke overenskomsten. Han mener ikke, han så den. Der blev ikke talt om, at boet med Sagsøgte ikke var delt. Afdøde sagde ikke, at testamentet fra 1989 var uigenkaldeligt. Meningen var, at vidnetestamentet skulle følges op af et notartestamente. Han husker ikke, om de drøftede forskellen på vidne- og notartestamenter. Vidne 2 blev tilkaldt, da de skulle bruge et testamentsvidne. Testamentet var ikke underskrevet af Afdøde da Vidne 2 blev tilkaldt. Han mener, at det var Vidne 1 der ringede efter Vidne 2. Hun var nabo, så hun kom i løbet af ganske kort tid. Han kan ikke huske, om Vidne 2 fik testamentet læst op, men hun var klar over, at hun var testamentsvidne. Han sagde til hende, at det drejede sig om oprettelse af et testamente. Vidnerne skrev under på testamentet umiddelbart efter, at Afdøde havde underskrevet testamentet. Det er sandsynligvis ham, der har skrevet klokkeslæt på testamentet. Det var hans opfattelse, at Afdøde var fuldt ud habil til at oprette et testamente. Da testamentet var underskrevet, blev han klar over at Afdødes læge var kommet. Han ærgrede sig over, at han ikke havde anmodet lægen om, at være testamentsvidne. Han vidste, at Afdøde ikke havde det bedste helbred. Han kunne have behandlet sagen hurtigere, hvis han havde vidst, at Afdøde ville dø så kort efter. Han går ud fra, at udkastet til notartestamentet er sendt fra hans kontor den 18. juni 1999. Hvis han havde kunnet nå det, ville han have sendt tilbagekaldelsen til Sagsøgte samtidig med, at han sendte regningen til Afdøde Vidne 1 sagde til ham, at Afdøde var syg, og at hans sygdom gjorde det nødvendigt, at testamentsoprettelsen skulle foregå hos Afdøde. Han fik ikke at vide, at Afdøde havde fået at vide, at han skulle dø i nærmeste fremtid. Han lavede testamentet som et slags nødtestamente for en sikkerheds skyld. Han anvender ofte denne fremgangsmåde, idet han alligevel sidder og noterer klienternes ønsker om, hvordan testamentet skal laves. Han snakkede stort set ikke med Sagsøgeren som forholdt sig stille. Han snakkede heller ikke med lægen, bortset fra at han sagde til lægen, at lægen burde have underskrevet som testamentsvidne. Han snakkede ikke med Vidne 1 efter at testamentet var underskrevet. Han var sikker på, at han kunne nå at tilbagekalde det gamle testamente. Foreholdt sagens bilag A II forklarede han, at han mente, at han fik dokumentet overbragt af Vidne 1. Vidne 1 beskrev ikke Afdødes formuemæssige forhold for ham. Han mener, at Afdøde selv beskrev situationen. Det gamle testamente var lagt frem, da han kom ud til Afdøde. Han har det originale testamente på sin sag, hvorimod han ikke har overenskomsten liggende. Han spurgte ikke om baggrunden for indholdet af testamentet fra 1989 og fik det ikke oplyst. Han havde ikke bestemmelsen i arvelovens § 47 i erindring den

9. juni 1999 og overvejede derfor slet ikke straks at tilbagekalde testamentet. Da vidnetestamentet var underskrevet, aftalte de, at han skulle vende tilbage med et udkast til notartestamente.

Person 2 har forklaret, at han den 2. juni 1999 var på sygehuset med sin far, **Afdøde**. **Afdøde** sagde til ham, at han havde givet **Sagsøgeren** 50.000 kr. til en øjenoperation. Han husker ikke, at han skulle have sagt, at det var en god ide, at **Afdøde** og **Sagsøgeren** giftede sig. Han blev først bekendt med testamentet til fordel for **Sagsøgeren** efter at hans far var død. Det var **P3**, der fortalte ham det. Søndag den 6. juni 1999 overbragte han personligt sin far brevet af samme dato. Foreholdt brevet startende med "Ud over det har jeg fået en erstatning.." forklarede han, at **Person 2** den 2. juni 1999 spurgte ham, om han ville være med på mandag, når jordhandlen skulle gennemføres. Han fik en fornemmelse af, at noget af købesummen skulle erlægges under bordet. Han ringede derfor både til **Person 1** og til **Vidne 1** for at spørge, hvad det gik ud på. **Vidne 1** havde i april 1999 fortalt ham om testamentet mellem hans far og mor fra 1989. Det han mente med det pågældende afsnit i brevet var, at der ikke skulle handles under bordet, når hans far havde den aftale med hans mor. Hans far kunne opføre boet, og derefter kunne han gøre med sin del, hvad han ville. Foreholdt brevet startende med afsnittet: "Nu vil du uden større tøven" relaterer sig til, at hans far havde fortalt ham, at han ville give **Sgr.** 50.000 kr. til en øjenoperation. Det er rigtigt, at han var til fødselsdag hos **Person 4** den 30. maj 1999. Hans mor var ikke med til fødselsdagen. Han mener ikke, de snakkede om faderens sygdom den pågældende dag. Han kontaktede ikke sin mor den 9. eller 10. juni 1999. Han talte og taler stadig ikke med sin mor. Han kontaktede sin bror, **P3**, og bad ham drøfte en bodeling med hende. Han mente, det var mest reelt, at der fandt en bodeling sted, idet hans far så kunne gøre med sine penge, hvad han ville. Den 7. juni 1999 telefaxede han overenskomsten mellem hans far og mor til **P3**. De blev enige om at kontakte advokat Thousig Jensen med henblik på udarbejdelse en opgørelse over boet. Baggrunden for dette ønske var, at **Afdøde** var begyndt at sælge jorden fra gården. **Afdøde** havde den 5. juni sagt til ham "jeg kan gøre hvad jeg vil". Det er rigtigt, at **Anonymiseret** er hans stutteri. Det var **P3**, der mandag morgen kontaktede Thousig Jensen. Han fik vist kun fat i hans sekretær, og det var en fejl, at der i brevet fra Thousig Jensen kom til at stå bodeling. Hans mor ville kun være med til, at der skulle ske en opgørelse af boet. Det var ham, der tog initiativet til henvendelsen til Thousig Jensen. I april 1999 kontaktede han revisor **Vidne 1** vedrørende nogle skattemæssige spørgsmål ved eventuel salg af jorden. Det var i den forbindelse, han fik kendskab til og udleveret kopi af testamentet og overenskomsten fra 1989. Han vidste på dette tidspunkt ikke, at hans forældre ikke var skilt.

Person 5 har forklaret, at hun er samlevende med **Person 2**. Hun har kun vidst, at der forelå et testamente og en overenskomst fra 1989. Det er rigtigt, at de den 30. maj 1999 var til **Person 4's** 50 års fødselsdag. De drøftede ikke **Afdøde** og **Sagsøges** økonomiske situation til fødselsdagen.

Den 7. juni 1999 om morgenen ringede **P3** til advokat Thousig Jensen, fordi **Afdøde** den samme dag ville sælge noget af jorden fra. Baggrunden for henvendelsen til Thousig Jensen var, at boet mellem **Afdøde** og **Sagsøgte** aldrig var blevet gjort op. De syntes, det var nødvendigt at opgøre boet, hvorefter **Afdøde** kunne gøre med sin halvdel, hvad han ville. Hun har først efter dødsfaldet hørt om testamentet til fordel for **Sagsøgeren**.

Person 3 har forklaret, at han blev kontaktet af **Person 2** i anledning af, at deres far ville sælge jorden fra, og at noget af handlen åbenbart skulle foregå med sorte penge. Han ved ikke præcis, hvornår **Person 2** kontaktede ham, men det har været mellem den 28. maj, da hans kone havde fødselsdag og den 7. juni, da handlen skulle gennemføres. **Sagsøgeren** og hans far var inviteret med til hans kones fødselsdag, men kom ikke, da hans far havde det meget dårligt. Han husker, at han den 5. juni meddelte sin far, at han syntes, det var nødvendigt at der blev lavet en boopgørelse. Hans far blev meget vred. De snakkede ikke om et testamente til fordel for **Sagsøgeren**. Han blev først bekendt med dette testamente, da han var til møde i skifteretten. Han ringede til advokat Thousig den 7. juni 1999 om morgenen, men fik kun fat i hans kontordame. Det var en fejl, at der i brevet til hans far kom til at stå bodeling - der skulle have stået boopgørelse. Den 13. juni 1999 sagde han til **Sagsøgeren**, at uanset hvad der måtte stå i det brev, der måtte komme fra advokat Thousig Jensen, så var meningen, at der skulle laves en opgørelse og ikke en bodeling. De talte ikke om et testamente. **Sagsøgte** var stort set ikke involveret i drøftelserne med advokat Thousig Jensen. Det var ham og **Person 2** der forestod kontakten. Han har ikke snakket med **Person 7** mellem den 12. - 13. juni 1999 og den 21. juni 1999, da hans far døde. Han koncentrerede sig i denne tid stort set kun om sin far.

Person 1 har forklaret, at det var **Afdøde** som kontaktede ham vedrørende jordhandlen. Det har altid ligget i luften, at han skulle købe jorden, og han var derfor glad for, at **Afdøde** huskede på det i den givne situation. Han tror det var **Vidne 1**, der udformede teksten i sagens bilag A II. Han vidste godt, hvad han skulle give for jorden. **Afdøde** ville have nogle af pengene sort, fordi han ønskede at forære **Sgr.** noget. Han sagde til **Afdøde**, at han var ligeglad med, hvordan handlen blev skruet sammen, idet han gik ud fra, at **Afdøde** havde sit bagland i orden. De snakkede ikke om, at **Afdøde** ville lave testamente til fordel for **Sgr.** **Person 2** vidste, at der var ved at ske et eller andet, som **Person 2** ikke kunne acceptere, og han blev derfor kontaktet af **Person 2**. Derfor og på grund af **Person 2's** brev af 6. juni 1999 til **Afdøde** blev der handlet rent. Han har ikke snakket med hverken **Person 3** eller **Sagsøgte** om, at **Sgr.** skulle tilgodeses. Han kender godt **Person 7**. Han husker ikke om mødet vedrørende jordhandlen fandt sted den 7. juni 1999. Det er revisor **Vidne 1** og hans forvalter, **Person 11**, der har underskrevet til vitterlighed. Mødet fandt sted hos **Afdøde**. Hans vidste godt, hvor dårligt **Afdøde** havde det. Han vidste, at **Afdøde** havde kræft, og at **Afdøde** skulle dø. Det lå i luften, at handlen skulle gennemføres med det samme. **Vidne 1** var med til mødet som **Afdødes** rådgiver. Prisen for

jorden blev ikke drøftet. Der var tale om gennemsnitspris af de handler, der blev gennemført i området på det tidspunkt. Han husker ikke hvem, der sagde, hvordan der skulle handles, hvis der skulle handles "under bordet". Der blev handlet rent, og han har ikke betalt **Afdøde** andre beløb end de, der fremgår af aftalen.

Vidne 1 har forklaret, at han har været revisor for **Afdøde** siden 1956. Han havde et tæt forhold til **Afdøde**, som har betroet sig til ham gennem mange år. **Afdøde** var alvorlig syg, og flere måneder før sin død vidste han, at han snart skulle dø. Han var involveret i **Afdødes** overvejelser vedrørende begunstgelse af **Sagsøgeren**. Det lå **Afdøde** meget på sinde, at **Sagsøgeren** skulle have noget, og **Afdøde** blev mere og mere desperat. Han sagde til **Afdøde** at han skulle lave et testamente til fordel for **Sagsøgeren**. **Afdøde** bad ham kontakte en advokat, hvorefter han ringede til advokat **Adciterede** som kom til møde hos **Afdøde** den 9. juni 1999. Han var selv med til mødet og **Afdødes** læge var der også. Han husker ikke, om **Sagsøgeren** var der. Selv var han med under hele mødet. **Afdøde** sagde til advokat **Adciterede** at han havde nogle forpligtelser i forhold til sin tidligere kone, **Sagsøgte**. Han havde inden mødet forklaret advokat **Adciterede** at der ikke havde fundet en bodeling sted mellem **Afdøde** og **Sagsøgte**. Han husker ikke, om det gamle testamente og overenskomsten fra 1989 var fremme den 9. juni 1999. Han havde sagt til **Adciterede** at der forelå et tidligere testamente. Han havde også fortalt advokat **Adciterede** at **Afdøde** var dødeligt syg, og at det skulle gå hurtigt. Han tror ikke, at de øvrige tilstedeværende den 9. juni var bekendt med de tidligere dokumenter. **Afdøde** havde det godt den pågældende dag, og ingen kunne se på ham, at der ville gå så få dage, inden han døde. **Afdøde** sagde til advokat **Adciterede** at **Sgr.** skulle have, hvad hun kunne få. Advokat **Adciterede** skrev testamentet i hånden. Han blandede sig ikke i tilbagekaldelsen af det gamle testamente, idet han anså det for at være en advokatopgave. Han mener ikke, at testamentet blev læst op for **Vidne 2** der underskrev testamentet som vidne. **Vidne 2** var ikke til stede under hele mødet, men blev tilkaldt. **Afdøde** var det sidste halve år før sin død meget optaget af, at **Sagsøgeren** skulle have noget. **Afdøde** snakkede meget med folk og var åben omkring sine ønsker om, at **Sagsøgeren** skulle tilgodeses. Det er rigtigt, at han i april 1999 blev kontaktet af **Person 2** som troede, de lavede store numre med jorden. **Person 2** troede, de lavede noget med sorte penge. **Person 2** troede, at **Afdøde** forærede det hele væk, så der ikke blev noget til dem til sin tid. Foreholdt sagens bilag A II forklarede han, at bilaget ikke er udformet af ham. Han mener, dokumentet blev underskrevet hos **Afdøde**. Han mener også, at **Person 1** var til stede. Han har bevidnet, at **Afdøde** vidste, hvad han gjorde og var ved sine fulde fem den pågældende dag. Det skal man vel bevidne, for at dokumentet er gyldigt. **Afdøde** havde længe talt om, at **Person 1** skulle købe det pågældende jordstykke. **Afdøde** var klar i hovedet den både 7. juni 1999 og den 9. juni 1999, da testamentet blev lavet. Det var gemytternes uoverensstemmelser, der var årsag til, at **Afdøde** og **Sagsøgte** blev separeret. **Sagsøgte** flyttede over til genboen. Han var med til mødet hos Buch & Boje, men ikke

hos notaren i Haderslev. Overenskomsten og testamentet blev lavet på samme tid. Han kan ikke huske om det blev drøftet, om testamentet skulle kunne ændres. Han husker ikke, om uigenkaldeligheden nærmere blev drøftet under mødet hos advokat Buch. Han mener, at advokat Buch gennemgik, hvad **Sagsøgte** ville få efter testamentets § 1. Han kan ikke huske, hvad hun ville få. Når **Sagsøgte** skulle have mest muligt, var det i forhold til børnene. Det var **Sagsøgte**, der ringede til ham og fortalte, at hun og **Afdøde** skulle separeres. Han husker ikke, hvorfor det blev advokatfirmaet Buch & Boje, der lavede testamentet og overenskomsten. Han mener, at sagen blev varetaget af advokat Buch. Han mener kun, at der blev afholdt et møde. Han husker ikke, om dokumenterne blev underskrevet under mødet. Han har ikke underskrevet som identitetsvidne på sagens bilag 1. **Afdøde** og **Sagsøgte** var enige om, at separationen skulle ske på en måde, så økonomien ikke blev ødelagt. **Sagsøgte** skulle sikres løbende indtægter indtil hendes pension og en bil at køre i. Han havde indtryk af, at de allerede havde talt med advokaten om, hvordan modellen skulle skrues sammen, inden de kom til mødet hos advokat Buch. Han mener ikke, at han har udleveret **Person 2** en kopi af testamentet og overenskomsten i april 1999. Han kan godt huske, at de snakkede snakkede sammen i telefonen i 1999, men husker ikke, at **Person 2** kom forbi. **Afdøde** var "rimelig kvik", men hans helbred var ikke godt. Han hostede meget. Hans dage foregik oftest ved, at han sad oppe i et par timer, hvorefter han blev træt og måtte lægge sig. Når han havde hvilet, kunne han sidde oppe et par timer igen. **Afdøde** talte om, at **Person 2** havde sjoflet ham. Han ved ikke, om det var den 7. juni 1999, **Afdøde** fortalte ham, at **Person 2** havde sjoflet ham. Han har ikke talt med **Sagsøgte** i juni 1999.

Vidne 2 har forklaret, at hun er gift med **Person 10** som er bror til **Afdøde**. Den 9. juni 1999 blev der ringet til dem. Det var hendes mand, **Person 10**, der tog telefonen. Det var **Vidne 1**, der ringede. Hun blev bedt om at komme op til **Afdøde**. Hun vidste ikke, hvad hun skulle. Hun ved ikke, om **Vidne 1** fortalte **Person 10**, hvad det drejede sig om. **Vidne 1** spurgte, om hun ville skrive under på, at **Afdøde** var ved sin fornufts fulde brug. Hun fik ikke teksten på dokumentet læst op. **Afdøde** var klar over, hvad der foregik. Da hun havde underskrevet dokumentet, fik hun at vide, at **Afdøde** havde tiltænkt **Sgr.** med et beløb. Hun fortalte det til **Person 10**, da hun kom hjem. Derudover har hun ikke snakket med nogen om det. Hun fik først at vide, at der var tale om et testamente, efter hun havde underskrevet dokumentet. Da hun fortalte **Person 10** om det, sagde han, at det var han næsten klar over. **Vidne 1** skrev under på testamentet, efter at hun havde underskrevet dokumentet. Der var ikke nogen snak om testamentet i lokalsamfundet. Det var **Vidne 1**, der sagde til hende, at hun skulle underskrive som vidne. Hun husker ikke, at **Admitterede** sagde noget til hende om det. Hun læste ikke teksten. Det blev slet ikke kommenteret, at **Afdøde** ville begunstige **Sgr.**

Sagsøgeren har til støtte for påstanden gjort gældende,

at det gensidige testamente fra 1989 er genkaldeligt, idet det ikke indeholder en bestemmelse om uigenkaldelighed,
 at testamentet fra 1989 åbenlyst er tilbagekaldt i form af vidnetestamente og overfor advokat,
 at der er en til vished grænsende sandsynlighed for, at **Sagsøgte** var klar over, at **Afdøde** havde tilbagekaldt testamentet,
 at en anerkendelse af tilbagekaldelsen i denne sag ikke er i strid med formålet i arvelovens § 47,
 at **Afdøde** på grund af sygdom ikke havde mulighed for at give formel meddelelse om tilbagekaldelsen, jfr. arvelovens § 47, 2. led,
 at tilbagekaldelsen af det gensidige testamente er gyldig,
 at det gensidige testamente er bortfaldet som følge af bristede forudsætninger, idet afdødes tidligere ægtefælle efter testamentets oprettelse har levet i et ægteskabeligt forhold.

Såfremt det lægges til grund, at **Sagsøgte** ikke har fået meddelelse om tilbagekaldelsen, har sagsøgeren gjort gældende,

at **Sagsøgte** ikke kunne have disponeret anderledes, såfremt hun havde fået meddelelse, idet retsvirkningen af, at et gensidigt testamente tilbagekaldes af den ene part uden meddelelse, er, at hele det gensidige testamente anses for bortfaldet som følge af bristede forudsætninger.

Sagsøgte har til støtte for påstanden gjort gældende.

at testamentet fra 1989 er et uigenkaldeligt testamente.

Såfremt det lægges til grund, at testamentet fra 1989 ikke er uigenkaldeligt, har sagsøgte gjort gældende,

at testamentet ikke er tilbagekaldt i overensstemmelse med reglerne i arvelovens § 47, hvorfor det stadig består,
 at formkravene i arvelovens § 47 for at der kan ske ensidig genkaldelse af testamentet, ikke er opfyldt i denne sag,
 at det er sagsøgeren, der har bevisbyrden for, at der er givet meddelelse til sagsøgte om tilbagekaldelse af det gensidige testamente,
 at denne bevisbyrde ikke er løftet,
 at der ikke er "en til vished grænsende sandsynlighed for", at **Sagsøgte** har været klar over tilbagekaldelsen,
 at det forhold, at **Sagsøgte** eventuelt var klar over tilbagekaldelsen, som påstået af sagsøgeren, ikke opfylder betingelserne efter arvelovens § 47 om tilbagekaldelse,
 at der ikke er behov for nogen formålsfortolkning af arvelovens § 47, idet bestemmelsen er ganske objektiv, klar og entydigt formuleret,
 at tilbagekaldelsen i juridisk terminologi skal betegnes som påbud, der skal være kommet frem til den anden part, hvilket ikke er sket i denne sag,
 at arvelovens § 47, 2. led er møntet på modtageren af tilbagekaldelsen.

at læren om bristede forudsætninger ikke har betydning for forståelse af arvelovens § 47.

Såfremt det lægges til grund, at læren om bristede forudsætninger finder anvendelse, har sagsøgte gjort gældende,

at betingelsen for at anvende regelsættet om bristende forudsætninger ikke er opfyldt i denne sag.

Endelig har sagsøgte bestridt, at hun er blevet orienteret om **Afdødes** underskrift på testamentet den 9. juni 1999, ligesom hun ikke er blevet informeret om indholdet af et sådant testamente.

Adciterede har støttet sagsøgtes anbringende om, at testamentet er uigenkaldeligt, og har yderligere anført, at aftaler om sikring af forventet arv i 1941 betænkningen særlig er tænkt anvendt i de tilfælde, hvor arvelader i forbindelse med oprettelse af et uigenkaldeligt testamente opnår en ordning af sine økonomiske forhold i levende live, f.eks. hvor et uigenkaldeligt testamente indgår i det økonomiske opgør mellem ægtefæller ved separation og skilsmisse.

Adciterede har endvidere støttet sagsøgerens anbringender om, at notartestamentet er gyldigt tilbagekaldt.

Skifterettens begrundelse og resultat:

Skifteretten lægger efter **Sagsøgte** og **Vidne 1's** forklaringer til grund, at overenskomsten mellem **Sagsøgte** og **Afdøde**, som er udateret, blev oprettet samtidig med notartestamentet af 11. april 1989.

Testamentet og overenskomsten er efter dokumenternes ordlyd oprettet i anledning af **Sagsøgte** og **Afdøde** forestående separation, og det fremgår af overenskomsten, at **Sagsøgte** giver afkald på at begære fællesboet skiftet, indtil **Afdøde** har afhændet sin landbrugsejendom eller tidligst 1. april 1999. Det fremgår endvidere, at parterne ved et samtidigt oprettet uigenkaldeligt testamente gensidigt har indsat hinanden som mest begunstigede.

Under disse omstændigheder, hvor testamentet indgår i det økonomiske opgør mellem **Sagsøgte** og **Afdøde** ved deres separation, hvor der i overenskomsten udtrykkeligt forudsættes oprettet et gensidigt uigenkaldeligt testamente, og hvor fællesboet endnu ikke er delt, da **Afdøde** afgår ved døden, finder skifteretten det bevist, at testamentet er uigenkaldeligt, uanset at dette ikke udtrykkeligt fremgår af testamentet.

Allerede som følge heraf frifindes **Sagsøgte**

Da begge parter har fri proces, ophæves sagens omkostninger.

Da retsplejelovens § 250 ifølge dødsboskiftelovens § 101, stk. 2, 3. pkt., modsætningsvis, ikke finder anvendelse, har skifteretten ikke saglig kompetence til at påkende sagsøgerens eventuelle erstatningskrav mod Adciterede [redacted] [redacted] hvorfor adcitationssøgsmålet afvises fra skifteretten.

Sagens omkostninger ophæves.

THI KENDES FOR RET:

Sagsøgte [redacted] frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Sagen mod Adciterede [redacted] afvises fra skifteretten.

Ingen af parterne betaler sagsomkostninger til den anden part eller til statskassen.

Dommer
dfm.

Berigtiget i medfør af
retsplejelovens § 221, stk. 1.
Retten i Kolding, den 8. juli 2002.

Dommer
dommerfuldmægtig